

Resning har beviljats i mål där en skattskyldig påförts skattetillägg avseende samma oriktiga uppgifter som legat till grund för ett tidigare åtal för skattebrott (ne bis in idem).

Lagrum:

Artikel 4.1 i Europakonventionens sjunde tilläggsprotokoll

R.A. dömdes den 9 maj 2008 av Svea hovrätt till villkorlig dom med samhällstjänst för skattebrott enligt 2 § skattebrottslagen (1971:69). Skattebrotten avsåg att han i sina självdeklarationer för taxeringsåren 2005 och 2006 uppsåtligen hade lämnat oriktiga uppgifter genom att inte redovisa vissa ersättningar. Åtal hade väckts den 7 juni 2007. Skatteverket beslutade den 19 december 2007 att eftertaxera R.A. för de oredovisade ersättningarna samt att påföra honom skattetillägg. R.A. överklagade utan framgång Skatteverkets beslut om skattetillägg till Länsrätten i Stockholms län (mål nr 2770-08 och 2775-08) och därefter till Kammarrätten i Stockholm (mål nr 5382-08 och 5383-08). Båda domstolarna avslag även hans yrkanden om ersättning för kostnader. R.A. fullföljde sin talan hos Högsta förvaltningsdomstolen och yrkade då även ersättning för sina kostnader. Överklagandet avslogs i dom den 21 december 2010 med bl.a. motiveringen att dubbelbestraffningsförbudet i Europakonventionen inte medförde att skattetilläggen skulle undanröjas (mål nr 5486-09 och 5487-09, RÅ 2010 ref. 117). R.A. beviljades ersättning för sina kostnader i länsrätten, kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen med 50 000 kr mot yrkade 141 516 kr.

R.A. ansökte om resning i Högsta förvaltningsdomstolens mål och yrkade att skattetilläggen skulle undanröjas och att han skulle beviljas full ersättning för sina kostnader i länsrätten, kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen. Han anförde att det förelåg hinder mot att besluta om skattetillägg eftersom det beslutet grundades på samma oriktiga uppgifter som det tidigare väckta åtalet mot honom. Han yrkade vidare ersättning för sina kostnader i resningsmålen med 33 125 kr.

Högsta förvaltningsdomstolen (2014-06-05, Melin, Jermsten, Nord, Knutsson, Ståhl, Stenman, Nymansson Silfverberg, Rynning, Bull)
yttrade:

Skälen för avgörandet

Enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får resning beviljas i mål eller ärende om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt.

Av artikel 4.1 i Europakonventionens sjunde tilläggsprotokoll (tilläggsprotokollet) framgår att ingen får lagföras eller straffas två gånger för samma brott.

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2013 ref. 71 kommit fram till att systemet med ansvar för skattebrott och påförande av skattetillägg vid oriktiga uppgifter i skatteförfarandet inte är förenligt med rätten enligt tilläggsprotokollet att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma brott. Samma ställningstagande hade Högsta domstolen tidigare gjort i NJA 2013 s. 502.

Avgörandena innebär att när en skattskyldig har åtalats för skattebrott får beslut inte fattas om skattetillägg som grundas på samma oriktiga uppgifter som åtalet och vice versa. Högsta förvaltningsdomstolen och Högsta domstolen gick därmed ifrån tidigare ställningstaganden (RÅ 2009 ref. 94 och det nu aktuella RÅ 2010 ref. 117 samt NJA 2010 s. 168).

I rättsfallet NJA 2013 s. 746 hade en person dömts för skattebrott trots att han påförts skattetillägg avseende samma oriktiga uppgifter innan åtal hade väckts. Mot bakgrund av ställningstagandet i NJA 2013 s. 502 beviljade Högsta domstolen resning. Domstolen fann vidare att det svenska systemet fick anses ha blivit oförenligt med tilläggsprotokollets förbud mot dubbelbestraffning i och med Europadomstolens avgörande den 10 februari 2009 i målet Zolotukhin mot Ryssland.

Den nu klandrade domen meddelades den 21 december 2010. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att för det fall Skatteverkets beslut om skattetillägg hade föregått åtalet följer det av NJA 2013 s. 746 att R.A. skulle ha haft rätt till resning i brottmålet. Den omvända och nu aktuella situationen bör inte behandlas annorlunda. R.A. ska således beviljas resning i Högsta förvaltningsdomstolens mål nr 5486-09 och 5487-09 i den del målen avser skattetillägg. De av Skatteverket den 19 december 2007 beslutade skattetilläggen ska undanröjas.

Något skäl att bevilja resning i den del målen avser ersättning för kostnader föreligger inte.

R.A:s resningsansökan har bifallits delvis och målen avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen. Han har därför rätt till ersättning för sina kostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen bifaller ansökningen om resning såvitt avser skattetillägg och avslår ansökningen i övrigt.

Skattetilläggen undanröjs.

R.A. beviljas ersättning för kostnader i målen med 33 125 kr.

Mål nr 1112-14 och 1113-14, föredragande Johan Magnander

Rättsfall: HFD 2013 ref. 71; RÅ 2009 ref. 94; RÅ 2010 ref. 117; NJA 2013 s. 502; NJA 2013 s. 746; NJA 2010 s. 168.